

การตรวจชำระและศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์สืบทาตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์
A Revision and Analytical Study of Seub Chata Scripture of Phrakhru Prachotisiriwat's
Edition

พระมหาณัฐพล พลาธิโก
พระราชเขมากร, พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ
Phramaha Natthapoi Baladhiko
Phra Rajkhemakorn, Phramaha Sittichai Jayasiddhi
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Phree Campus
สยาม ราชมณะ
Sayam Ratchawat
Chiang Mai University
Email : Nattapon.myclub@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การตรวจชำระและศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์สืบทาตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์” มี 3 วัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาประวัติความเป็นมาและความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบทาในสังคมล้านนา 2) ตรวจและชำระคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบทาตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์ และ 3) ศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบทา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร โดยศึกษาประวัติความเป็นมา ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบทา การตรวจชำระ และศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์ดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า

1. พิธีกรรมสืบทาเป็นพิธีกรรมหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของประชาชนในสังคมล้านนาอย่างยาวนาน เป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับมงคลที่เสริมสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคลทั่วไปในวาระโอกาสต่าง ๆ เช่น งานที่เป็นสิริมงคล หรือแม้กระทั่งผู้ป่วยโดยนำมาจากความเชื่อทางพระพุทธศาสนาที่ว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับ “อายุวัฒนกุมาร” เมื่อครั้งยังเป็นทารก ถูกทำนายว่าจะมีชีวิตอยู่ได้ไม่เกิน 7 วัน ด้วยความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก จึงได้นำทารกไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ทรงรับรู้ด้วยญาณ จึงตรัสรับสั่งให้พระสงฆ์เตรียมสถานที่และทรงเป็นประธานในการสวดพระปริตร ใช้เวลาในการสวด 7 วัน เพื่อขจัดปัดเป่าอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับทารก ภายหลังทารกดังกล่าวจึงมีอายุยาวนานถึง 120 ปี พิธีกรรมสืบทาถูกนำมาประยุกต์ให้เข้ากับสังคมร่วมสมัยมากขึ้น เช่น พิธีกรรมสืบทาเมือง พิธีกรรมสืบทาแม่น้ำ และพิธีกรรมสืบทาป่าใหม่ ดังที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน

2. การตรวจและชำระคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบทาตามฉบับของพระครูประโชติสิริวัฒน์ทั้ง 5 คัมภีร์ พบว่า การเขียนแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ รูปแบบที่หนึ่ง คือ เป็นการเขียนตาม

สำเนียงของภาษาพื้นเมือง ทำให้การออกเสียงผิดเพี้ยนไปบ้างรูปแบบที่เขียนด้วยภาษาบาลี รูปแบบที่สอง เป็นการแต่งประโยคและศัพท์อักษรที่ผิดจากไวยากรณ์ของภาษาบาลี ทำให้ไม่สามารถตีความหมายของประโยค หรือเนื้อหาได้ ก็ยังคงรูปเดิมไว้ ส่วนประโยคไหนที่มีความผิดพลาดเล็กน้อย และสามารถตีความหมายได้ ก็ ได้ตรวจชำระให้ได้ใจความสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาบาลี

3. หลักธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์สี่ขาทา พบว่า มีหลักการวธธรรม 6 ที่ว่าด้วยการเคารพนบถน้อม พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในศีล ในความไม่ประมาท และมีใจเอื้อเฟื้อต่อเพื่อนมนุษย์ หลักโพชฌงค์ 7 มี สติ ธรรมวิจยะ วิริยะ ปิติ ปัสสัทธิ สมาธิ และอุเบกขา หลักการสร้างบารมีของพระโพธิสัตว์ หรือเรียกว่า บารมี 30 ทัด มีทานบารมี สีลบารมี เนชัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจะบารมี อธิฐานบารมี เมตตาบารมี และอุเบกขาบารมี โดยแบ่งระดับของบารมีออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้น เรียกว่าบารมี ระดับกลาง เรียกว่า อุบารมี และระดับสูง เรียกว่า ปรมัตถบารมี และหลักเมตตาภาวนา 3 ที่กล่าวถึงการแผ่เมตตาแบบเจาะจง การแผ่เมตตาแบบไม่เจาะจง และการแผ่เมตตาไปในทิศทั้ง 10

คำสำคัญ: ตรวจชำระ, คัมภีร์สี่ขาทา

Abstract

The study entitled “A Revision and Analytical Study of Seub Chata Scripture of Phra Prachotisiriwat's Edition” consisted of 3 objectives as follows: 1) to study the background and belief of Seub Chata or prolongation ritual in Lanna society; 2) to examine and revise Sarakarivicha Sutta Scripture and Thipmon Luang Seub Chata Scripture of Phrakhru Prachotisiriwat's Edition; and 3) to analyze the Dhammas appeared in both Sarakarivicha Sutta Scripture and Thipmon Luang Seub Chata Scripture. The study applied a documentary research by studying the definitions, background, beliefs about Seub Chata ritual, as well as analyzing and revising Sarakarivicha Sutta Scripture and Thipmon Luang Seub Chata Scripture. The results of the study are found as follows:

1) Seub Chata or prolongation ritual has influenced the way of life of people in Lanna society for a long time. It is an auspicious ritual to strengthen the morale of the general public on various occasions such as any auspicious ceremony or even when for prolonging the life of a patient based on Buddhist belief in Ayuvadhanakumaravathu story. The story portrays a baby whose life was predicted that he would not live more than 7 years but due to the affection of his parent so they brought him to see the Buddha, the Buddha acknowledged the situation through his insight, he then told other monks to prepare the venue where he would preside the ceremony of chanting Paritta sutta which took place for 7 days in order to eliminate the danger that would occur with the baby. Later on, the baby

could live for 120 years. The Seub Chata ritual, therefore, is adapted to perform in a contemporary society such as Seub Chata Mueang, Seub Chata Mae Nam, and Seub Chata Pa Mai, as appeared in the present society.

2) A revision of Sarakarivicha Sutta Scripture and Thipmon Luang Seub Chata Scripture of Phrakhru Prachotisiriwat's Edition in all 5 scriptures, it is found that the writing is divided into 2 styles: The 1st style is the writing in Pali language and is written according to the accent of the local language which results in the distortion of pronunciation and the 2nd style is the composing of sentences and words that are grammatically wrong in Pali which results in the uninterpretation of sentences or contents, therefore, the researcher has left it the same. Any sentence that has minor mistakes and is able to be interpreted, the researcher has revised for complete and correct grammar in Pali.

3) The Dhammas appeared in Sarakarivicha Sutta Scripture and Thipmon Luang Seub Chata Scripture are found as follows: *Gāraḍa-dhamma* refers to the reverence for the Master, the Buddha, the Dhamma, the Order, the Training, the earnestness, and the hospitality; *Bojjhaṅga* refers to enlightenment factors which are *sati* (mindfulness), *dhammavicaya* (truth investigation), *viriya* (effort), *pīti* (zest), *passaddhi* (tranquility), *samādhī* (concentration), and *upekkhā* (equanimity); *Pāramī* (the 10 perfections performed by the Bodhisattva) which are *dāna* (giving), *sīla* (morality), *nekkhamma* (renunciation), *paññā* (wisdom), *viriya* (effort), *khanti* (tolerance), *sacca* (truthfulness), *adhiṭṭhāna* (self-determination), *mettā* (loving-kindness), and *upekkhā* (equanimity), by which *Pāramī* is divided into 3 steps, namely, *Pāramī* (ordinary perfections), *Upapāramī* (superior perfections), and *Paramatthapāramī* (supreme perfections); and lastly, *Mettā-bhavanā* (the cultivation of loving-kindness) refers to the spread of loving-kindness specifically, unspecifically, and to all 10 directions.

Keywords: A Revision, Seub Chata Scripture

บทนำ

ล้านนาไทย เป็นอาณาจักรหนึ่งที่ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองทั้งในด้านศิลปะและวัฒนธรรม ได้สั่งสมสืบทอดกันมานับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่นความวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่นักปราชญ์ได้สร้างสรรค์และบันทึกเอาไว้ แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในดินแดนล้านนา ดังปรากฏหลักฐานในตำนานหรือพงศาวดารต่าง ๆ และจะเห็นได้จากโบราณสถานตามวัดวาอารามที่ปรากฏในเมืองสำคัญของล้านนา ทั้งนี้ก็เพราะพระพุทธศาสนาได้มีบทบาท

สำคัญทั้งทางด้านการเมืองการปกครองและวิถีชีวิตของคนล้านนา การนับถือศาสนาของชาวล้านนา มีพื้นฐานมาจากไสยศาสตร์อันเนื่องด้วยศาสนาพราหมณ์ แล้วมารับเอาพระพุทธศาสนาต่างกรรมต่างวาระ จึงเกิดการผสมผสานจนแนบแน่น การปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนาจึงปนเปกันระหว่างศาสนาพุทธ และศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อทางศาสนาของคนล้านนาเป็นไปในทำนองเดียวกับคนไทยโดยทั่วไป กล่าวคือเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม อาณิสสรสัมพันธอันเป็นเรื่องของศาสนาพุทธโดยตรง และเชื่อในไสยศาสตร์ตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ตามคตินิยมของพวกพราหมณ์ (เอมอร ชิตตโสภณ, (2533): 5) จากความเชื่อที่เกิดขึ้นนำไปสู่พิธีกรรม จากพิธีกรรม นำสู่ความคลายทุกข์ทางจิตใจ อันเป็นเหตุทำให้ชีวิตมีความสุข

ในสังคมล้านนามากไปด้วยพิธีกรรมที่หลากหลาย เช่น พิธีกรรมถวายข้าวใหม่ พิธีกรรมสะเดาะเคราะห์ พิธีกรรมสวดถอน พิธีกรรมสวดเบิก และพิธีกรรมสืบชาติตา โดยเฉพาะพิธีกรรมสืบชาติตานั้น จะพบมากที่สุด คือ ตอนเหนือของประเทศไทย หรือที่นิยามเรียกกันว่า “ล้านนาไทย” หรือ “ลานนาไทย” เป็นคำพื้นเมืองใช้เรียกอาณาบริเวณที่ประกอบด้วยเมือง กลุ่มหนึ่ง ซึ่งในปัจจุบันนี้คือ บริเวณภาคเหนือของประเทศไทย คือบริเวณพื้นที่ตั้งแต่ลุ่มแม่น้ำโขงลงมาสู่ท้องที่ 8 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงราย พะเยา ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอนและเชียงใหม่ พร้อมทั้งดินแดน บางส่วนของประเทศพม่า ประเทศจีน และประเทศลาว (หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก, 2527: 4) ทั้ง 8 จังหวัดดังกล่าว ล้วนแต่มีพิธีกรรมสืบชาติตาเหมือนกัน ที่ได้รับอิทธิพลความเชื่อมาจากพระพุทธศาสนาในเรื่องของ อายุวัฒนกุมาร ในส่วนของพิธีกรรมนั้นเป็นการผสมผสานกันระหว่างศาสนาพุทธกับศาสนาพราหมณ์ในส่วนที่ว่าศาสนาพุทธนั้น เป็นการเจริญพระพุทธมนต์ หรือสวดพระปริตร ในส่วนของพิธีกรรมนั้นเป็นการบูชาคล้าย ๆ กับ ศาสนาพราหมณ์ และนำไปสู่ความเชื่อที่ว่าทำแล้วชีวิตจะประสบกับความสำเร็จหรือหายจากโรคร้ายไข้เจ็บเป็นต้น

จังหวัดแพร่เป็นจังหวัดหนึ่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งในจังหวัดแพร่นี้ประกอบไปด้วย 8 อำเภอ 78 ตำบล คือ อำเภอวังชิ้น 7 ตำบล อำเภอลอง 9 ตำบล อำเภอเด่นชัย 5 ตำบล อำเภอสูงเม่น 12 ตำบล อำเภอเมือง 20 ตำบล อำเภอหนองม่วงไข่ 6 ตำบล อำเภอร้องกวาง 11 ตำบล และอำเภอสอง 8 ตำบล ในจำนวนทั้งหมดนี้ ก็มีพิธีกรรมสืบชาติตาปรากฏอยู่เช่นเดียวกัน แต่ก็มี ความต่างกันออกไปอีกประการหนึ่ง นั่นก็คือ หลังจากเสร็จสิ้นการเจริญพระพุทธมนต์แล้ว จะนิยมเทศน์หรือแสดงพระธรรมเทศนาธรรมปิดท้าย และพระสงฆ์มักจะนิยมเทศน์หนึ่งกัณฑ์ หรือ 1 ผู้กเท่านั้น คือ สรภากรวิสาสูตร แต่ในอำเภอสองจะนิยมเทศน์ 5 กัณฑ์ หรือ 5 ผู้ก ประกอบไปด้วย สรภากรวิสาสูตร 1 ผู้ก และทิพย์มนต์สืบชาติตาอีก 4 ผู้ก ซึ่งเป็นพิธีกรรมที่มีลักษณะเด่นและแตกต่างไปจากอำเภออื่น เพราะคัมภีร์ที่พระสงฆ์นำมาเทศน์ประกอบในพิธีกรรมสืบชาติตานั้น ประพันธ์โดย พระครูประโชติสิริวัฒน์ อดีตเจ้าคณะตำบลบ้านหนุน อดีตเจ้าอาวาสวัดหนุนใต้มีลักษณะอยู่ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่งเป็นการประพันธ์โดยใช้ภาษาท้องถิ่น และอีกประการหนึ่งเป็นการประพันธ์โดยใช้ภาษาบาลี คัมภีร์ที่ประพันธ์โดยใช้ภาษาท้องถิ่นเทศน์แล้วญาติโยมผู้ฟังเข้าใจได้ดี แต่คัมภีร์ที่ประพันธ์ด้วยการใช้ภาษาบาลีนั้น บางครั้งญาติโยมฟังแล้วยากแก่การเข้าใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาและความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบชาติตาในสังคมล้านนา และทำการตรวจชำระคัมภีร์สืบชาติตาให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษาบาลี และศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์ดังกล่าวว่ามีหลักธรรมอะไรบ้างที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์ เมื่อได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่ได้

กำหนดไว้แล้ว จะนำไปพิมพ์เผยแพร่เป็นธรรมทาน และให้เป็นสาธารณประโยชน์แก่คณะสงฆ์นำไปใช้ประกอบ พิธีกรรมสืบชาติสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การตรวจชำระและศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์สืบชาติตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์” สำหรับวัตถุประสงค์ที่ต้องการนำเสนอในบทความนี้มี 3 ข้อ คือ

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบชาติในสังคมล้านนา
2. เพื่อตรวจและชำระคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์
3. เพื่อศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เรื่อง “การตรวจชำระและศึกษาหลักธรรมในคัมภีร์สืบชาติตามฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์” เป็นการศึกษาค้นคว้าเป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยมุ่งเน้นศึกษาข้อมูลจากคัมภีร์ในพระพุทธศาสนา เอกสารงานวิจัย บทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับประวัติความเชื่อและพิธีกรรมสืบชาติในสังคมล้านนา
2. ศึกษาเนื้อหาสาระของคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติทั้ง 5 ผูก (กัณฑ์)
3. ตรวจและชำระคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติ ให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์บาลี
4. นำเสนอประเด็นและเนื้อหาสาระของคัมภีร์สรากรวิวิชาสูตรและทิพย์มนต์หลวงสืบชาติ ที่ได้จักคัมภีร์ และเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำเสนอในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ พิธีกรรม และหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา
5. สรุปผลการวิจัยพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ และจัดทำรูปเล่ม จากนั้นนำเสนอโดยการบรรยายเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัย

ประวัติความเป็นมาและความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบชาติในสังคมล้านนา

คำว่า “สืบ” หมายถึง ต่อ ต่อเนื่อง ขยายออก ยื่นออก หรือต่อไปข้างหน้า (บุปผา คุณยศยิ่ง, 2542: 6944) ส่วนคำว่า “ชาติ” หรือ “ชะตา” หมายถึง เวลาที่บุคคลถือกำเนิดเกิดมาหรือเวลาปลูกสร้างสิ่ง

สำคัญอื่น ๆ ตามที่โหรคำนวณและทำนาย ที่เกิดจากพรหมลิขิต หรืออำนาจที่กำหนดความเป็นไปของชีวิตแต่ละบุคคล ความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบชาติในสังคมล้านนา เป็นความเชื่อคตินิยมทางพระพุทธศาสนา ที่มาจากเรื่องอายุวัฒนกุมาร ในพิธีกรรมสืบชาติานั้น พระสงฆ์จะนำบทสวดมนต์ต่าง ๆ เช่น บทสวดสรรเสริญพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ หรือบทสวดที่พระพุทธองค์ทรงเป็นประธานและตรัสให้แก่สาวกสวด โดยมีชื่อว่า พระปริตร ซึ่งแปลว่า การป้องกัน หรือขจัดปัดเป่า แก่ทวารน้อย ต่อเนื่องกัน 7 วัน 7 คืน พอเสร็จพิธีพระองค์ทรงให้พรว่า เด็กจะมีอายุไปถึง 120 ปี จึงได้ชื่อว่า อายุวัฒนกุมาร จึงเป็นที่มาของความเชื่อเกี่ยวกับพิธีกรรมสืบชาติในสังคมล้านนาจนถึงปัจจุบัน พิธีกรรมดังกล่าวมีการประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ของสังคมมากขึ้น เช่น สืบชาติบ้าน สืบชาติคน สืบชาติเมือง สืบชาติแม่น้ำ หรือสืบชาติป่า เพราะการสืบชื่อนั้น เป็นการประกอบกิจที่เป็นมงคล เพื่อต้องการสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคล สิ่งแวดล้อม และสร้างความสงบสุขให้เกิดขึ้นในบ้านในเมือง ด้วยอานุภาพแห่งการสวดพระปริตร จากประวัติความเป็นมาของอายุวัฒนกุมารมา นำไปสู่ความเชื่อและวิถีปฏิบัติ เช่นเดียวกับความเชื่อที่ชาวล้านนาได้ยึดถือและปฏิบัติสืบต่อกันมา ไม่ใช่ความเชื่อที่มลาย แต่เป็นความเชื่อที่มีมาจากพระพุทธศาสนา เพราะพิธีกรรมสืบชาติานั้น มีคติธรรมและกุศโลบายซ่อนอยู่ เช่น ทำให้บุคคลได้เข้าถึงพระรัตนไตร ได้ทำบุญให้ทาน ได้รักษาศีล และเจริญจิตภาวนา ทำให้พิธีกรรมสืบชาติกลายเป็นรากฐานทางความเชื่อและประเพณีที่สังคมล้านนาได้ยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาตราบจนถึงปัจจุบัน

ตรวจและชำระคัมภีร์สarakriyasutras และคัมภีร์ทิพยมนต์หลวงสืบชาติฉบับพระครูประโชติสิริวัฒน์

การตรวจและชำระคัมภีร์สarakriyasutras และคัมภีร์ทิพยมนต์หลวงสืบชาติ พบว่า เนื้อหาขึ้นต้นด้วยการแสดงความนบน้อมสักการบูชาและกล่าวคำสรรเสริญในพระมหากรุณาคุณ พระบริสุทธิคุณ และพระปัญญาคุณขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วกล่าวถึงกิจที่พระพุทธองค์เสด็จไปเยี่ยมพระอานนท์ที่ทรงอาพาธ และตรัสถึงอานิสงส์ของคัมภีร์สarakriyasutras ที่พระพุทธเจ้าทั้ง 5 พระองค์ในอดีตได้เทศนาสืบต่อกันมา เพื่อช่วยขจัดปัดเป่าภัยภยันตรายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบ้านเมือง ตลอดจนถึงขจัดปัดเป่าโรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ เมื่อพระพุทธองค์เทศนาจบลง อาการป่วยของพระอานนท์ก็เบาเทาและหายไ้ ทำให้เหล่าเทพยดาและบริษัททั้ง 4 เกิดความเลื่อมใสศรัทธาและน้อมนำไปบูชา

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตรวจพบว่า การชำระคัมภีร์สืบชาติฉบับหลวงพ่อพระครูประโชติสิริวัฒน์นั้นมีความผิดซึ่งไม่ถูกต้องตามหลักของไวยากรณ์ของบาลีภาษาซึ่งเหตุที่อักษรและประโยคในคัมภีร์นี้มีความผิดพลาด มี 3 นัยด้วยกัน คือ นัยหนึ่ง เป็นการบันทึกตามสำเนียงเสียง คือ บอกกล่าวสืบต่อกันมาปากต่อปากซึ่งเรียกว่ามุขปาฐะ จึงออกเสียงผิดเพี้ยนไปบ้าง อีกนัยหนึ่ง เป็นการแต่งประโยคและศัพท์อักษรที่ผิดจากไวยากรณ์ของภาษาบาลีของต้นฉบับเดิม หรือเกิดจากข้อผิดพลาดทางโรงพิมพ์ที่อาจจะไม่มีความชำนาญในเรื่องของภาษาบาลี จึงทำให้เนื้อหาในคัมภีร์บางกัณฑ์ไม่สามารถหาความหมายหรือตีความหมายได้ ก็ยังคงรูปเดิมของคัมภีร์เพื่อเคารพในภูมิธรรมของบูรพาจารย์ ในส่วนที่พอสามารถตีความหมายได้ แต่ผิดหลักไวยากรณ์ จึงได้ทำการชำระให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาบาลี

ฉะนั้น ผู้วิจัยได้เห็นว่าเป็นคัมภีร์สืบชาติตามบัพหลวงพ่อพระครูประโชติสิริวัฒน์นั้นมีความผิดพลาดประการดังกล่าวมาผู้วิจัยจึงได้ชำระคัมภีร์สืบชาติตามบัพหลวงพ่อพระครูประโชติสิริวัฒน์นั้นให้ถูกหลักไวยากรณ์ของภาษาบาลีและสืบค้นต้นศัพท์และประโยคเดิมที่เป็นประโยคโบราณซึ่งมีอยู่ในมหาสมยสูตรในพระไตรปิฎก ในบทสวดมหาสันติงหลวง และบทสวดสืบชาติที่มีอยู่คัมภีร์โบราณของล้านนา เป็นต้น ที่โบราณกาจารย์ได้แต่ไว้ก่อน คัมภีร์ฉบับหลวงพ่อพระครูประโชติสิริวัฒน์ได้นำศัพท์และประโยคต่าง ๆ มาผนวกแต่งเข้าด้วยกันเพื่อให้สละสลวยในการใช้หลักภาษาบาลี และมีเนื้อหาที่สามารถแปลออกเป็นภาษาไทยแล้วได้ความหมายที่ดี ที่นำเอาใจความสำคัญของบทสวดมนต์บางบท บางส่วน มาเขียน บางครั้งทำให้ขาดใจความหรือหาความหมายไม่ได้ ในส่วนที่มีความหมายแต่และสามารถชำระได้ ก็ชำระให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาบาลี

วิเคราะห์หลักธรรมที่ปรากฏในคัมภีร์สรากรวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติตามบัพพระครูประโชติสิริวัฒน์

คัมภีร์สรากรวิชาสูตรและทิพย์มนต์หลวงสืบชาติ เป็นการนำเอาหลักธรรมที่ปรากฏในแต่ละพระสูตรของพระไตรปิฎก มาเขียนโดยย่อใจความมีทั้งรูปแบบของการใช้ภาษาบาลีและการเขียนแบบโวหารหรือเนื้อเรื่อง โดยหลักธรรมที่พบ ก็คือ กัณธแรกในสรากรวิชาสูตรได้กล่าวถึง โทษฉงค์ 7 (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2557: 205-206) คือ สติ ธรรมวิจยะ วิริยะ ปิติ ปัสสัทธิ สมาธิ และอุเบกขา ซึ่งปรากฏในสรากรวิชาสูตร นอกจากนี้ก็ยังมีปรากฏของหลักการสร้างบารมี โดยเฉพาะในเรื่องของทศชาติ หรือเรียกว่าพระเจ้า 10 ชาติ ในการสร้างบารมีของพระโพธิสัตว์ขณะที่กำลังบำเพ็ญเพียรบารมีเพื่อตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ นับตั้งแต่ ทานบารมี สีลบารมี เนชัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจะบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี และอุเบกขาบารมี และหลักธรรมเกี่ยวกับเมตตาภาวนา 3 ที่กล่าวถึงการแผ่เมตตาแบบเจาะจง เรียกว่า โอธิโสผรณา โดยอาการทั้ง 7 การแผ่เมตตาแบบไม่เจาะจง เรียกว่า อนธิโสผรณา โดยอาการทั้ง 5 และการแผ่เมตตาไปในทิศทั้ง 10 เรียกว่า ทิสผรณา

สรุป

เนื้อหาใจความสำคัญคัมภีร์สรากรวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติตามบัพพระครูประโชติสิริวัฒน์ เบื้องต้น เป็นการกล่าวสรรเสริญถึงคุณของพระพุทธเจ้า เป็นการบ่น้อมสักการะในพระปัญญาคุณ พระกรุณาคุณ และพระบริสุทธิคุณของพระองค์ และเป็นการนำเอาพระสูตรแต่ละพระสูตรที่ปรากฏในพระไตรปิฎกยกมากล่าว โดยการย่อใจความให้เป็นคาถา เช่น โทษฉงค์สูตร ที่พระพุทธองค์ทรงเทศนาให้กับพระอานนตฺ์ขณะที่พระอานนตฺ์ทรงอาพาธ หลักการสร้างบารมีทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับบารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมี หรือเรียกว่า บารมี 30 ทัด นอกจากนั้น ก็ยังมีหลักสมยสูตร และหลักการเจริญเมตตาภาวนา เป็นต้น หัวใจสำคัญอีกประการหนึ่ง ของการนำเอาคัมภีร์ทั้ง สรากรวิชาสูตรและคัมภีร์ทิพย์มนต์หลวงสืบชาติ มาเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรมสืบชาติของชาวล้านนา เมื่อพิจารณาในมิติของของจิตวิทยาและพระพุทธศาสนา ก็คือ เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคคลที่อยู่ในพิธีกรรม อันเนื่องด้วยความไม่สบายกายหรือความไม่สบายใจที่เกิดจากโรคภัยไข้เจ็บหรือความทุกข์ทรวงใจที่เกิดจากปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินชีวิต

ในส่วนของมิติทางพระพุทธศาสนานั้น ก็เป็นการนำเอาพระปริตรมาสวดเพื่อขับไล่หรือป้องกันภัยต่าง ๆ อันเกิดขึ้นกับบุคคลหรือสถานที่ไปห่างไป และทำให้ชีวิตมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

จากการที่ได้ตรวจชำระคัมภีร์สรากรวิชาสูตรและทิพย์มนต์หลวงสืบชะตา พบว่า ยังมีประเด็นอีกหลายประเด็นต้องตีความหมายและตรวจสอบ เนื่องจากภาษาที่ใช้ในการเขียนคัมภีร์ดังกล่าว มีทั้งรูปแบบการภาษาบาลี ผสมผสานกับโวหารและขยายความ ทำให้บางคำผิดรูปแบบของไวยากรณ์ทางภาษาบาลี หรือฉบับที่เป็นภาษาบาลี บางคำก็หาที่มาของความหมายไม่ได้ คณะสงฆ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรหันมาให้ความสำคัญและช่วยกันตรวจชำระความผิดถูกอีกที และเสนอเป็นมติในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามอักขรวิธี และให้ความสำคัญกับต้นฉบับ เพื่อยกย่องและเชิดชูคุณประโยชน์ของผู้เขียนและตัวคัมภีร์ให้คงสืบต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาต่อในเนื้อเรื่องและถอดรหัสคาถาที่ปรากฏในคัมภีร์
2. ควรศึกษาคัมภีร์ไบเบิลที่จารด้วยภาษาละตินและปริวรรตเป็นภาษาไทยกลางเพื่อเผยแพร่หลักคำสอนหรือคตินิยมในคัมภีร์
3. ควรศึกษาปัจจัยและส่งเสริมให้เด็กเยาวชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์คัมภีร์ภาษาล้านนา

บรรณานุกรม

- บุปผา คุณยศยิ่ง. (2542). “สืบ”. สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ, 13: 6944.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2557). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก. (2527). ล้านนาไทย อนุสรณ์พระราชพิธีเปิดพระบรมราชานุสาวรีย์สามกษัตริย์. เชียงใหม่: ทิพย์เนตรการพิมพ์.
- เอมอร ชิตตโสภณ. (2533). ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมล้านนากับวรรณกรรมประจำชาติ. เชียงใหม่: ธนบรรณาการพิมพ์.